

ZLATÝ KŮŇ

zpravodaj obcí Koněprusy a Bítov

červenec 2021

Stavba přivaděče pokračuje...

S. Králová

Po delší odmlce, kdy jsme trošku s obavou čekali, jak dopadne proces žádosti o změnu stavby před dokončením, můžeme s úlevou a radostí konstatovat, že Rozhodnutí o ZSPD nabylo právní moci 26.6.2021. Stavba, resp. dostavba přivaděče byla zahájena 29.6.2021. Zbývající trasa přivaděče bude budována ve 3. etapách a dokončení stavby předpokládáme během září 2021. Poté nás čeká žádost o povolení připojení k vodojemu v Louníně, uzavírání smluv o vodném s majiteli nemovitostí, osazení nemovitostí vodoměry a spuštění dodávek vody.

V měsíci září (podle postupu stavby nejdéle v říjnu) bychom chtěli zorganizovat setkání občanů Koněprus i Bítova, kde společně s VaK Beroun představíme model provozování vodovodu i kanalizace, technické řešení připojení a cenovou kalkulaci vodného a stočného. I pro občany Bítova budou na setkání zajímavé informace, protože chceme uplatnit stejný model i pro Bítov, jakmile bude vodovod a kanalizace na Bítově vybudována.

Jsmo moc rádi, že tato důležitá část obecní infrastruktury se blíží do finále a věříme, že do nového roku 2022 budeme vstupovat se sklenicí vody z obecního vodovodu!



Výměna pouličního osvětlení

L. Trögler

Většina z Vás si jistě všimla, že byla vyměněna svítidla pouličního (lidově „veřejného“) osvětlení. Svítidla byla mnohdy již ve špatném technickém stavu a na dnešní poměry s velkou spotřebou el. energie. Nová světla s technologií LED diod jsou úsporná, lépe osvětlují komunikace a jejich barevná teplota 3000 Kelvinů je příjemná pro oči. Několik světel bylo i oproti původnímu stavu přidáno navíc, což se muselo ještě vyřešit smlouvou z ČEZem o umístění svítidel na podpěrných bodech (sloupech).

Díky sponzorskému daru od Václava Havlíčka ve výši 100.000,- Kč jsme mohli vyměnit a na hlavní silnici v Koněprusech i doplnit nová svítící tělesa. Tuto práci během krátké doby zvládli pan Milan Ilchman, který provedl veškeré elektrikářské práce a pan Luboš Radvanský, obsluhující plošinu, kterou nám zapůjčilo město Králův Dvůr. Nesmíme zapomenout ani na pana Josefa Houbu, který vystavěl nový sloupek na měření, kam byl přemístěn nový odpočet ze soukromého objektu č.p. 6.

Dále nás čeká odstranění posledních starých šestibokých sloupů (na křižovatce, naproti bývalé hospodě, naproti křížku a za rybníkem), které jsou již v havarijním stavu. Odstranění a likvidaci provede firma Elvitech z Berouna, stejně jako u předchozích sloupů. Akce by měla proběhnout v těchto dnech.

Věříme, že s novým osvětlením budou občané spokojeni a naše obec vypadá zase o trochu lépe.

Vítání léta a prázdnin v Koněprusích

I. Čampulová

Poslední červnovou sobotu se konalo na dětském hřišti vítání léta pod záštitou Obce Koněprusy a Komunitního centra Koněprusy a Bítov z.s.

Bylo to příjemné setkání rodin a přátel. Děti celé odpoledne řádily na hřišti a skákačím hradě a domů si odnesly barevné míče a bublifuky (i když ty už většina z nich použila na hřišti a byl z toho hon na bubliny). V mezičase se občerstvovaly melounem, zmrzlinou a točenou limonádou.

My dospěláci jsme byli rádi, že se po dlouhé době zase hromadně vidíme a můžeme si popovídat. Odpoledne nám zpríjemnilo točené pivo, víno a káva. A nemohly samozřejmě chybět již tradiční davelské klobásky z grilu, koláče a jiné slané a sladké dobroty, které dobrovolníci napekli.

Bylo to příjemně strávené sobotní odpoledne a podvečer. Snad brzy bude další příležitost, kdy se budeme moci vidět opět naživo.



Projekt záchrany a zpřístupnění koněpruského unikátu, poslední dochované předindustriální vápenné pece z počátku 19. století na území Českého krasu a Podbrdsku pokračuje již druhým rokem. Jakkoli se nezasvěceným pozorovatelům může zdát, že to nepostupuje nikterak rychle, pravdou je, že úzká skupina lidí, kteří si vzali tuto akci takzvaně „za své“ na tom dělá prakticky nepřetržitě. Absolvovali jsme mnoho různých jednání a konzultací, vyřídili všechna potřebná povolení a u vědomí toho, že v naší vápenici zachraňujeme technickou památku, jakou se již opravdu žádná jiná obec v širokém a dalekém okolí nemůže pochlubit, tak rychle, jak je v našich silách, pracujeme na realizaci projektu.

V letošním roce bychom rádi dokončili prvou fází celé akce, která sestává z vybudování zastřešení objektu, aby bylo do budoucna zamezeno jeho dalšímu chátrání, a dokončení návštěvnické plošiny nad ním vybavené stolem a lavicemi poskytujícími možnost odpočinku návštěvníkům a dvěma obsáhlými informačními tabulemi vztahujícími se

k danému tématu. Grafické zpracování tabulí je již hotové. Prvá z nich pojednává o historii tzv. „selské těžby vápence“ v okolí Koneprus a ta druhá pak popisuje historii a fungování přímo naší koněpruské vápenné pece.

Druhou částí celého díla bude odborná renovace, zpevnění a zakonzervování dochovaného zdiva realizovaná, jak pevně doufáme v příštím roce, odbornou firmou specializující se na opravy historických objektů s využitím dobových metod a materiálů.

V dubnu letošního roku navštívil vápenici redaktor Berounského deníku a reportáž z této návštěvy pak vyšla v tištěném vydání novin v sobotu 10.4.2021



a o den později se objevila i na internetových stránkách deníku, kde je k vidění dodnes.

Krom pozornosti médií je naše vápenice již dnes častým cílem turistů proudících po nedaleké turistické stezce mezi Zlatým koněm a Kotýzem o čemž mimo jiné svědčí rovněž množství fotografií od návštěvníků tohoto místa, které lze nalézt na internetu.

Vzhledem k našemu dosti omezenému rozpočtu se pochopitelně snažíme maximum prací na vápenici provést svépomocí. To se, ale vzhledem k našemu nevelkému počtu občas jeví jako značný problém. Rádi bychom proto požádali o pomoc každého našeho spoluobčana, který stejně jako my spatřuje v našem snažení smysl a přínos pro budoucnost, a který by byl ochotný alespoň občas, v situaci která by si vyžádala zapojení více dobrovolníků najednou, přiložit ruku k dílu a přispět tak ke zdaru tohoto našeho společného díla.

V nejbližší době nás čeká dobudování zapuštěné opěrné zdi nad objektem a zapuštěných betonových ukotvení pro podpěrné sloupy zastřešení a následně pak dokončení celé první etapy, tak bude jistě dost práce jak pro silné chlapy při betonování, tak pro pečlivé ženy například při natírání dřevěných prvků, nebo třeba doladování terénních úprav okolí. Každá odpracovaná dobrovolnická hodina má pro nás opravdu velký přínos.

Pokud by, jste se tedy chtěli i vy alespoň občas přidat k naší realizační partě, neváhejte se ozvat na tel. 728 532 165 (Libor), nebo 724903886 (Lukáš). Každý dobrovolník bude vítán.

Naši Jubilanti

J. Čampulová



21.6. - 83 let paní Marie Záhořiková

25.6. - 75 let pan Jan Neubauer

22.9. - 81 let pan Václav Melichar

Všem oslavencům ještě jednou blahopřejeme a hodně zdraví přejeme.

V depozitářích Národního muzea se občas ukrývají předměty, které svou skutečnou unikátnost odhalí až při opravdově detailním zkoumání a vědeckých analýzách. Ne jinak tomu je i u posledního velkého objevu, při kterém se týmu vědců podařilo datovat fosilní lebku ženy (známé odborníkům jako Zlatý kůň) z Českého krasu do období před více než 45 000 lety.



Jedná se tedy o dosud nejstarší zrekonstruovaný genom (genetickou informaci uloženou v DNA) moderního člověka. Národní muzeum navíc nechalo udělat podle této lebky hyperrealistický model, takže nyní můžete doslova pohlédnout do tváře naší minulosti. Lebka samotná i model ženy budou k vidění v Panteonu v Historické budově Národního muzea do 2. července tohoto roku.

Mezinárodní tým vědců, jehož součástí byli i odborníci z Národního muzea a z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze, určili, že člověk z Koněpruských jeskyní je nositel pravděpodobně nejstaršího genomu anatomicky moderních lidí Evropy. Zkoumaná genetická informace totiž vykazuje delší úseky neandertálské DNA než 45 000 let starý jedinec z Ust'-Ishim ze Sibíře, jemuž patřil dosud nejstarší známý moderní lidský genom. Nyní máte jedinečnou možnost spatřit nejen tuto nesmírně vzácnou lebku, ale i model ženy, který byl podle ní vyrobený, a prohlédnout si detailně její tvář.

Aby tato jedinečná tvář nezůstala beze jména, vyhlášíme na Facebookových stránkách Národního muzea anketu s cílem tuto tisíce let starou dámu pojmenovat. Každý má nyní možnost navrhnout jméno pro našeho dávného předka. Odborná porota následně vybere ze všech návrhů celkem pět nejzajímavějších a následně budete moci hlasováním na sociálních sítích Národního muzea vybrat finální jméno.

Díky zmíněnému poslednímu objevu však také vědci zjistili, že nynější podoba modelu se bude muset ještě nechat v některých detailech přepracovat. Vzhledem k tomu, že model byl zhotoven v době, kdy nebyly ještě výsledky poslední analýzy známy, předpokládalo se, že lebka je mladší. Z toho důvodu bude nyní potřeba u modelu například upravit pigment pleti nebo ho obléknout do jiného oděvu. Není to přitom poprvé, co vědci v případě těchto kostí přehodnotili své původní domněnky. Zpočátku například předpokládali, že se jedná o pozůstatky tří jedinců namísto jedné osoby.

Žena, známá vědcům jako Zlatý kůň, uložená ve sbírkách Národního muzea, byla objevena v Čechách v polovině minulého století. Již prof. Emanuel Vlček předpokládal její velké stáří, avšak tehdejší metody nebyly schopny starobylost nálezů prokázat. Předchozí pokusy o datování založené na pozůstatcích zvířat nalezených poblíž nálezů a na morfologii poměrně dobře dochované lebky Zlatého koně vedla k počátečnímu odhadu stáří do období před více než 30 000 lety, ale pozdější radiokarbonové datování zařadilo fosilii do období před 15 000 lety. Lebka navíc byla v 50. letech minulého století konzervována tehdy běžnou metodou v chemikálii,

která však zapříčinila značné znesnadnění přesné datace. Datování nálezů nad 30 tisíc let podporovaly závěry nedávné antropologické studie publikované v časopise PLOS One (Rmoutilová et al., 2018), která naznačila, že ženská lebka Zlatý kůň vykazuje morfologickou podobnost k lidem Evropy, kteří zde žili již před maximem posledního zalednění (Late Glacial Maximum). Proto se antropologové z Národního muzea a z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy v Praze obrátili na paleogenetika Johannesse Krauseho z Ústavu Maxe Plancka pro výzkum lidské historie v německé Jeně s žádostí o spolupráci. Teprve výsledky této genetické analýzy přinesly jasnější obraz.

Byla to zejména neandertálská DNA, která vedla tým k jejich hlavním závěrům o stáří fosilie. Zlatý kůň nesl ve svém genomu přibližně stejné množství neandertálské DNA jako lidská fosilie ze sibiřské lokality Ust'-Ishim nebo jiní anatomicky moderní lidé mimo Afriku, ale segmenty s neandertálským původem byly v průměru mnohem delší. Výsledky analýzy DNA ukazují, že Zlatý kůň žil blíže době mísení moderního člověka s neandertálci, tedy přibližně 2 000 let po posledním mísení. Na základě těchto zjištění tým tvrdí, že Zlatý kůň představuje dosud nejstarší lidský genom, který je zhruba stejného stáří, ne-li o několik set let starší, než Ust'-Ishim.



Petanque s prasátkem na ohni - 28.08. 2021 od 12:00. Předprodej vstupenek u Jendy Preislera.

Vítání občánků - 18. 9. 2021, podle epidemiologické situace.

Tetínské farmářské trhy, Dožínky - 28.8. od 9:00 - 15:00, Koledník, podle epidemiologické situace.

Mezinárodní rok jeskyní a krasu 2021

Union Internationale de Spéléologie

Mezinárodní rok jeskyní a krasu (IYCK) je iniciativou Mezinárodní speleologické unie (UIS). UIS je celosvětová organizace se sídlem ve Slovinsku, která se věnuje průzkumu, dokumentaci, studiu a ochraně jeskyní prostřednictvím mezinárodní spolupráce. UIS se skládá z 54 členských států, které podporují Mezinárodní rok jeskyní a krasu.

UIS pořádá každé čtyři roky Mezinárodní speleologický kongres. Jedná se o nejvýznamnější světové shromáždění vědců, manažerů, pedagogů a průzkumníků, kteří se zabývají výzkumem jeskyní a krasu. 18. mezinárodní speleologický kongres se bude konat v roce 2021 ve francouzském

Chambery a bude rozšířen o významnou mezinárodní událost - oslavu Mezinárodního roku jeskyní a krasu. V rámci Mezinárodního roku bude uspořádáno mnoho dalších vědeckých a vzdělávacích akcí. Dlouhý a rostoucí seznam událostí naleznete na: www.iyck2021.org.

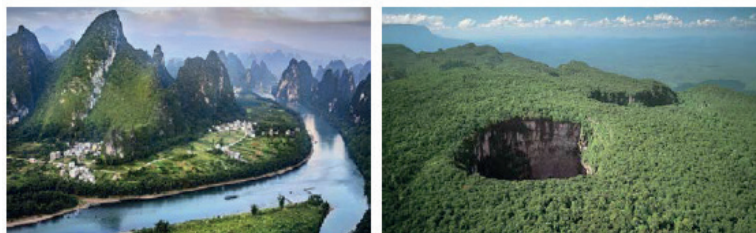


Kras je typ krajiny, která pokrývá přibližně 20 % povrchu země. Kras vzniká rozpuštěním skalního podloží. Na povrchu má mnoho podob, proto může být pro běžného člověka obtížné jej rozpoznat. Někdy působí dramaticky a malebně. Velká část krasových forem je ukryta v jeskyních.

Jeskyně a kras představují neocenitelné zdroje. Stovky jeskyní po celém světě jsou přístupné turistům, mnohé z nich se nacházejí v lokalitách světového dědictví. Jeskyně každý rok navštěvuje asi 150 milionů turistů, kteří přinášejí životně důležitou podporu mnoha národním ekonomikám. Zásoby vod v krasu na představují přibližně 20 % světových zdrojů pitné vody a zahrnují největší studny a prameny na Zemi.

Jeskyně a kras jsou domovem mnoha rozmanitých, důležitých a vzácných ekosystémů planety, které podporují ekologickou rozmanitost na povrchu i v podzemí. Nejvýznamnější kulturní a archeologická místa na světě se často nacházejí v krasových či nekrasových jeskyních. I když jeskyně a kras přinášejí užitek všem společnostem, představují také některé jedinečné výzvy.

Jeskyně a související cesty krasových vod nedisponují v zásadě žádnou filtrační znečišťujícími látkami. Krasové rezervoáry jsou mimořádně složité a málo probádané zásobárny vod, které se velmi obtížně modelují a snadno dochází k jejich kontaminaci. Často dokáží rychle na vzdálenost desítek kilometrů nepozorovaně přenášet patogeny a chemikálie do životně důležitých vodních zdrojů, které slouží lidem a ekosystému. Jeskyně a kras, jež často představují skryté krajinné prvky, nejsou obecně dostatečně probádané. Jen málo vědců a manažerů přírodních zdrojů má potřebnou znalosti pro řádný průzkum a správu těchto útvarů. Mnohé vlády vůbec neberou jeskyně a kras v potaz nebo neuznávají jejich význam.



„Poznávat, rozumět a chránit“ je hlavním cílem Mezinárodního roku jeskyní a krasu.

S vaší pomocí se snažíme:

- zlepšit veřejné povědomí o tom, jak se jeskyně a kras dotýkají každodenního života miliard lidí
- podporovat význam jeskyní a krasu prostřednictvím udržitelného rozvoje, zejména pokud jde o kvalitu a kvantitu vody, zemědělství, geoturistiku/ekoturistiku a přírodní/kulturní dědictví
- ukazovat, nakolik je studium a řádné hospodaření s jeskyněmi a krasem rozhodující pro globální ekonomiku a životní prostředí
- budovat celosvětovou vzdělávací kapacitu prostřednictvím aktivit zaměřených na vědu o jeskyních a krasových jevech
- podporovat povědomí o interdisciplinární povaze věd a managementu v oblasti jeskynních a krasových jevů a zdůraznit, jak budou v budoucím výzkumu, vzdělávání a ochraně životního prostředí potřebné interakce mezi různými oblastmi vědy a managementu.
- navázat trvalá partnerství s cílem zajistit, aby tyto činnosti, cíle a úspěchy pokračovaly i v budoucnu, až skončí Mezinárodní rok jeskyní a krasu.

Občasný zpravodaj Zlatý kůň vydává Obec Koněprusy.

sazba: Barbara Čermáková foto: L. Trögler, L. Kašička a další

vedoucí vydání: Jarka Čampulová

e-mail: redakce@koneprusy.cz